

УДК 338.021

Мельник Ю. М.

Одеська національна академія харчових технологій

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЯКОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У ПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті досліджено теоретико-методологічні основи якості економічного розвитку у промисловому секторі національної економіки. Досліджено сутність понять «економічне зростання», «економічний розвиток», «стратегічний економічний розвиток». Виокремлені основні ознаки економічного зростання. Визначені основні компоненти концептуальної основи розвитку. Запропоновані стратегічні орієнтири економічного розвитку промислового сегменту національної економіки. Доведено, що наявність властивостей закономірності та цілеспрямованості є основною відмінністю економічного розвитку від будь-яких змін у національному макроекономічному середовищі. Виокремлені аспекти якості економічного розвитку. Визначені фактори впливу на якість економічного розвитку у промисловому секторі національної економіки.

Ключові слова: економічний розвиток, національна економіка, промисловість, макроекономічне середовище, національна економіка, глобалізація, державне регулювання.

Проблема дослідження. Теоретичні та методологічні аспекти якості економічного розвитку у промисловому секторі національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальним питанням якості економічного розвитку присвячені наукові дослідження Й. Шумпетера, К. Переса, С. Брю, К. Макконела, С. Кузнеца, В. Камзева, К. Микульського, А. Грановського, С. Єрохіна, О. Безугла, М. Тодаро та інші.

Невирішені частини загальної проблеми. Відсутні теоретико-методологічні аспекти якості економічного розвитку у промисловому секторі національної економіки.

Мета статті. Дослідити теоретико-методологічні основи якості економічного розвитку у промисловому секторі національної економіки.

Методи дослідження. Були використані такі загальнонаукові та спеціальні методи: морфоло-

гічний аналіз, системний та структурно-логічний аналіз, формалізація, метод аналогії, порівняння та інтеграції, графічний метод.

Основні результати дослідження. Стратегічним орієнтиром у дослідженні національного макроекономічного середовища є якість економічного розвитку його сегментних складових. Всебічне дослідження різних аспектів стратегічного економічного розвитку у макроекономіці дозволяє стверджувати, що єдиного підходу до розуміння зазначених процесів у науковій літературі не визначено. В умовах глобалізації та посилення міжнародної інтеграції зміст категорії стратегічне зростання і розвитку на сучасному етапі інноваційно-інвестиційних перетворень має враховувати економічні перетворення, які здійснюються у міжнародному середовищі, у тому числі, відповідати стратегічним умовам прозорої макроекономіки, обмеженості споживання природних ресурсів для всіх його членів і необхідності розв'язання стратегічно значущих соціально-економічних та екологічних питань.

Людський капітал є основною рушійною силою інноваційних перетворень, які необхідні для досягнення стратегічного успіху. Людський капітал характеризується певною сукупністю сформованих або розвинених якісних характеристик (стан здоров'я, компетенції, знання, вміння, здібності, досвід, комунікабельність, розважливість тощо) та цілеспрямовано використовується у макроекономічному середовищі з метою створення доданої вартості. Людський капітал сприяє зростанню продуктивності праці, яка впливає на результативні ефекти.

Розв'язання фінансових, економічних, соціальних та екологічних питань пов'язане з необхідністю забезпечення високих темпів стратегічного економічного зростання у національному макроекономічному середовищі. Суттєвий приріст сукупного валового внутрішнього продукту дозволить акумулювати необхідні ресурси для подолання негативних явищ у суспільстві. У зв'язку з цим необхідно досліджувати різні підходи до визначення стратегічного економічного зростання, зокрема у промисловому сегменті національної економіки.

Стратегічне економічне зростання може мати кількісне орієнтування. Достатньо часто воно зводиться до темпів зростання економічного добробуту або національного доходу на душу населення [1].

У такому трактуванні стратегічне економічне зростання показує постійне збільшення обсягів і вартості товарної продукції, робіт і послуг, вироблених у національному макроекономічному середовищі за певний часовий період. До стратегічного економічного зростання також відносить реальний випуск товарної продукції у розрахунку на душу населення.

Нобелівський лауреат з економіки 1971 р. американець Саймон Сміт Кузнець розглядав економічне зростання «довгостроковим збільшенням здатності господарства забезпечувати все більш різноманітні потреби населення за допомогою все більш ефективних технологій і відповідних їм інституціональних та ідеологічних змін». Основою визначення у науковця було словосполучення «довгострокове збільшення виробничої здатності», тобто збільшення, яке спостерігається протягом відповідного часового інтервалу.

В основу відповідного зростання ставиться не процес виробництва, а виробнича здатність господарської діяльності, що означає можливість здійснювати діяльність у відповідних умовах економічного розвитку суб'єкта.

Основні ознаки економічного зростання [3]: тривале динамічне зростання національного продукту; здатність національного господарства задовольняти все більш широке коло потреб суспільства; основою зростання є технічний прогрес, який є необхідною умовою; необхідні зміни інституційної, поведінкової та ідеологічної спрямованості для впровадження закладеного у нових технологіях потенціалу економічного зростання, без відповідних змін нові технології не будуть мати стратегічного ефекту.

С. Брю та К. Макконел під економічним зростанням мали на увазі збільшення виробничих можливостей, що відбувається зі збільшенням кількості використовуваних факторів виробництва або вдосконаленням техніки й технології [4].

У радянських науковців існували інші підходи до визначення економічного зростання. Їхньою загальною ознакою була прив'язка економічного зростання до питань пов'язаних з відтворенням. В. Камзев вважав, що економічне зростання на відміну від відтворення має «власну природу і закономірності динаміки» та є «тривалою тенденцією змінення один одного циклів відтворення» [5]. Інші радянські дослідники пов'язували зростання за кількісною ознакою розширеного відтворення. «Економічне зростання означає перш за все збільшення виробничих ресурсів, розширення масштабів виробництва, зростання випуску продукції та її потоків, що спрямовуються на поточне невиробниче споживання, так і на поповнення виробничих і невиробничих ресурсів» [6].

Дослідник К. Микульський, пов'язував економічне зростання не тільки з кількісною орієнтацією, але і з якісною характеристикою процесу розширеного відтворення у господарській діяльності, трактуючи економічне зростання як процес збільшення обсягу результатів виробництва, вказує на необхідність дослідження кількісних й якісних складових [7].

К. Микульський розглядав питання темпів і сутності економічного зростання, де зосереджував увагу на якісних ознаках економічності, соціально-економічної результативності, пропорційності і відтворюваності, які допомагають утримувати стійкі, стабільні та високоякісні темпи економічного зростання у господарській діяльності.

На нашу думку, у рамках відтворювального підходу, економічне зростання це довгострокові стратегічні зміни реального обсягу результатів діяльності суб'єктів національного макроекономічного середовища, які взаємопов'язані з розвитком продуктивних сил у майбутніх періодах.

К. Перес економічне зростання обґрунтовує як процес накопичення технологічного та соціального потенціалу в країнах, що розвиваються, який знаходиться у залежності від їхньої здатності використовувати різні можливості, які послідовно розкриваються перед ними [8].

М. Шніцер розглядає економічне зростання на макроекономічному рівні як здатність країни розширювати свої можливості щодо виробництва потрібних людям товарів і послуг [9].

Й. Шумпетер вважав, що економічне зростання це основний імпульс, який приводить капіталістичний механізм у рух і підтримує його поступ, походить від нових споживчих благ, нових методів виробництва і транспортування товарів, нових ринків і нових форм економічної організації, які створюють капіталістичні суб'єкти господарювання національної економіки [10].

А. Грановський визначає економічне зростання як сукупність взаємопов'язаних змін у масштабах і пропорціях відтворення суспільно продукту, як категорію, «описує динаміку всього національного господарства та його сегментів» [11].

На наш погляд, привнесення відтворювального аспекту у характеристику економічного зростання, в наш час, безумовно правильно. Визначене, достатньо актуально в умовах глибокої структурної кризи у макроекономічному середовищі і щодо поганої якості базових факторів господарської діяльності, які склалися у національному макроекономічному середовищі.

С. Єрохін під економічним зростанням має на увазі особливий тип руху, який характеризує прогресивний характер взаємодії речей [12].

В. Яременко і О. Сліпущко у новому тлумачному словнику української мови категорію «економічне зростання» розглядають як абсолютну і відносну зміну макроекономічних індикаторів, які характеризують стан національної економіки в часі і протягом тривалого періоду (року, декількох років) [13].

О. Безугла вважає, що системне економічне зростання має місце тільки тоді, коли виконані певні умови по відношенню до всіх цих аспектів зростання [14].

Економічне зростання національної економіки та її сегментів – це явище стійке у часовому просторі, має кількісні та якісні орієнтири збільшення та (або) сучасного вдосконалення результатів діяльності пропорційно за всіма складовими національної економіки та спирається на оптимізацію відтворювальних процесів у внутрішньому середовищі країни.

Якісні орієнтири економічної динаміки найчастіше розглядаються при дослідженні іншої категорії – економічний розвиток у макроекономічному середовищі.

У рамках системного підходу розвиток – це процес і результат формування раніше не існуючої системної цілісності, довготривалого чітко вираженого якісного ускладнення такої цілісності, або ж такого неவிпадкового розпаду однієї цілісності, яка одночасно є передумовою та процесом становлення на її місце іншої цілісності.

Розвиток означає здатність національного макроекономічного середовища тривалий період перебувати у стані відносної статичної рівноваги, створювати динамічні імпульси та підтримувати високі темпи зростання валового внутрішнього продукту в країні

Таким чином, економічний розвиток є закономірним процесом який забезпечує цілеспрямовану об'єктивну реальність змін у національному макроекономічному середовищі.

Наявність властивостей закономірності та цілеспрямованості є основною відмінністю економічного розвитку від будь-яких змін у національному макроекономічному середовищі.

Закономірність економічного розвитку у макроекономічному середовищі відображає динамічну тенденцію еволюційних змін у існуючих системах, моделях та механізмів господарської діяльності.

Цілеспрямованість забезпечує процес економічного розвитку єдністю, взаємозв'язком і взаємопов'язаністю всіх перетворень, які відбуваються у макроекономічному середовищі.

Американський професор Майкл Пол Тодаро вважає, що розвиток і поставлені їм цілі набагато більш складне явище, ніж це намагаються представити наукові дослідники. Збільшення

кількісних показників результатів господарської діяльності, забезпечення повної зайнятості та підвищення рівня життя, є результатом не тільки прямого впливу різного поєднання пріоритетних економічних змінних – заощаджень, інвестиційного капіталу, ціноутворення, обмінних курсів валюти тощо, але і пріоритетних завдань – інституційної та владної структури, системи стимулювання, світогляду та ставлення до праці тощо.

«Метою розвитку... є поліпшення якості життя. Поліпшення якості життя, особливо в найбільш вразливих країнах, означає, перш за все, збільшення доходів, але не тільки це. Воно включає в себе, зокрема, кращу освіту, харчування та охорону здоров'я, скорочення масштабів убогості, оздоровлення навколишнього середовища, рівність можливостей, розширення особистої свободи і більш насичену культурну життя» [17].

На нашу думку, економічний розвиток це цілеспрямований мільтиплановий процес перетворень соціально-економічної спрямованості, який забезпечує прискорення економічного зростання у макроекономічному середовищі.

Економічний розвиток – процес функціонування та еволюції економічної системи в довготривалому періоді, що відбувається під впливом економічних суперечностей, потреб та інтересів. Економічний розвиток характеризується зміною ринкової і виробничої кон'юнктури за тривалий період часу, впродовж якого значну роль відіграють інвестиційні, інноваційні, технічні й технологічні чинники розвитку економіки, а також чинники економічної власності та господарського механізму. У процесі економічного розвитку економічна система переходить від однієї стадії чи етапу до іншої (наприклад, від нижчої стадії капіталізму до вищої), або від одного стану (наприклад, доіндустріального чи аграрного) до іншого (індустріального) [17].

Основні компоненти концептуальної основи розвитку:

- здатність забезпечити пріоритетні потреби, наприклад, умови та предмети життя особи, без яких неможливо обійтися; відсутність або дефіцит одного з цих компонентів може мати негативні наслідки, які приводять до слабозвиненого стану;

- самоповага, почуття потрібності, впевненість; всі особи прагнуть до пошуку фундаментальних форм самоповаги, яка може виражатися почуттями поваги, ідентичності, чесності, визнання, гідності тощо;

- свобода особистості – це здатність протистояти агресивним діям у макроекономічному середовищі, наприклад, вплив державних інституцій, контрагентів, природні катаклізми та лиха тощо.

У цивілізованому середовищі цілі розвитку повинні мати наступні мінімальні компоненти:

- збільшення пропозиції і більша доступність таких необхідних для підтримки життя товарів і послуг, як продовольство, житло, охорона здоров'я та забезпечення громадської безпеки;

- підвищення рівня життя, яке включає поряд з ростом доходів збільшення кількості робочих місць, якісну компетентну освіту, соціокультурні цінності;

- надання особистості і суспільству в цілому великих можливостей вибору у макроекономічному середовищі, у тому числі соціальній та природоохоронній сфері, з тим щоб послабити їх підпорядкування і залежність від інших осіб [15].

Необхідно відмітити, що у рамках прив'язки до цілей розвиток це комплекс параметричних змін, які показують рух від не зовсім задовільного стану до пріоритетного. Але зазначена сутність проце-

сів розвитку не враховує тих обмежень, з якими в мовах глобалізації стикаються національні економіки та їх сегменти в процесі регулювання економічної динаміки, а також наслідків відповідного розвитку. Обмеження повинні бути пов'язані з необхідністю забезпечення тривалого суспільного відтворення у майбутніх періодах. Тому необхідно зберегти наявний природний потенціал та підтримувати людський капітал розвитку. Необхідно уникати та запобігати виникненню фінансово-економічних, соціальних та екологічних негативних явищ.

Необхідно пам'ятати, що процеси соціально-економічного розвитку нерівномірні у глобальному міжнародному просторі та у часовому періоді.

У зовнішньому та внутрішньому макроекономічному середовищі завжди існують певні території, які є: рушійною силою та відстаючими сегментами, що гальмують розвиток міжнародної або національної економіки на всіх рівнях, від локального до глобального.

У зв'язку з цим, необхідно доповнити поняття економічного розвитку стратегічною ознакою цілей, результатів позитивних економічних змін, а також поділу цих процесів у відповідному просторі та часі. Необхідно також врахування об'єктивні обмеження розвитку, без дотримання яких майбутнє може бути негативним.

Термін «стратегія» одним із перших запропонував застосовувати І. Ансофф, стратегія – це набір правил для прийняття рішень, якими організація керується у своїй діяльності [19].

М. Портер вважав, що стратегія – це аналіз внутрішніх процесів та взаємодій між різними складовими організації для того, щоб визначити як і де додається цінність, позиціонування організації щодо галузевого середовища [23].

Відомий український науковець Б. Мізюк під стратегією розуміє складний і потенційно потужний інструмент, за допомогою якого сучасне підприємство може протистояти швидким і непередбачуваним змінам середовища [22].

На нашу думку, стратегія – це принципові орієнтири господарської діяльності для досягнення пріоритетних результатів.

Поєднання категорій «економічного розвитку» та «стратегії» дозволяє виділити базові характеристики категорії стратегічного економічного розвитку промислового сектору національної економіки в умовах сьогодення:

- змістовні орієнтири стратегічних змін – суспільне відтворення;
- принципові орієнтири, які забезпечать досягнення пріоритетних результатів;
- механізм забезпечення взаємодія факторів стратегічного економічного розвитку – інновацій, людського капіталу, засобів промислового виробництва, природно-географічного середовища та ресурсів;
- параметричні зміни кількісної та якісної спрямованості, які характеризують результати господарювання;
- соціально-економічна орієнтація – підвищення добробуту у національному суспільстві;
- зовнішньоекономічні наслідки змін – збільшення результатів від експортно-імпортних операцій;
- умови процесів перетворень;
- обмеження процесів перетворень – пов'язані з необхідністю враховувати стан відповідного потенціалу: людського, інноваційного, галузевого, міжгалузевого, виробничого, ресурсного та ін.;

– часові орієнтири протікання змін, як правило має довгостроковий характер;

– екологічна орієнтація – зміна стану навколишнього середовища;

– сегментний розподіл процесів перетворень у географічному просторі – прив'язка параметрів і регулюючих механізмів до відповідного географічного сегменту.

Стратегічні орієнтири економічного розвитку промислового сектору національної економіки визначені на рис. 1.

Таким чином, стратегічний економічний розвиток промислового сектору національної економіки – це позитивна динаміка результатуючих параметрів розвитку промислової галузі та її сегментних складових, що забезпечується цілеспрямованим процесом розширеного суспільного відтворення за рахунок ефективною взаємодії факторів розвитку, з метою досягнення пріоритетних фінансово-економічних, соціально-економічних та екологічних результатів у теперішній час, так і в довгостроковій перспективі, при дотримання відповідних обмежень розвитку, мінімізації негативних та максимізації позитивних наслідків розвитку.

Треба відмітити, що розуміння такої категорії як «економічний розвиток» в кінці двадцятого та початку двадцять першого століття починає охоплювати такі якісні орієнтири: інтеграційний розвиток; дотримання соціально-економічних й екологічних обмежень розвитку; параметричні наслідки розвитку; запобігання дисбалансу між фінансово-економічними, соціально-економічними та екологічними цілями розвитку.

У зв'язку з чим, термін «якість економічного розвитку» поступово виокремлюється від терміну «економічний розвиток». Воно постає самостійним об'єктом наукового дослідження, пріоритетною вимогою і стратегічним критерієм ефективності процесів економічного зростання у національному макроекономічному середовищі.

Необхідно відмітити, що якість економічного розвитку треба розглядати як об'єкт державного інституційного регулювання. Деякі дослідники під якістю економічного розвитку розуміють пріоритетне забезпечення якості життя представників суспільства. Але, якість життя, не є на сучасному етапі науково-технічного прогресу вичерпною характеристикою якості розвитку у національному макроекономічному середовищі.

Виокремимо аспекти якості економічного розвитку: якість ресурсного забезпечення; якість праці; якість засобів промислового виробництва – особливо актуально у сучасних умовах господарювання; якість виробничого процесу; якість товарної продукції або послуг; якість управлінського капіталу; інше.

Якість економічного розвитку проявляється в ефективності використання окремих потенціалів господарської системи національного макроекономічного середовища, у ефективності державних інституцій і здатність національної економічної системи забезпечити всебічний розвиток її суб'єктів з обов'язковим дотримання соціально-економічних та екологічних обмежень розвитку тощо.

Необхідно відмітити, що трактування «якості» відповідно до процесів стратегічного економічного розвитку суттєво відрізняється від філософської спрямованості розуміння її. У філософському аспекті, якість – це внутрішня визначеність об'єкта, унікальність і потенційна можливість ідентифікації його. В економічних дослідженнях, якість розглядається як міра і ступінь задоволення суспільних потреб у національному макроекономіч-

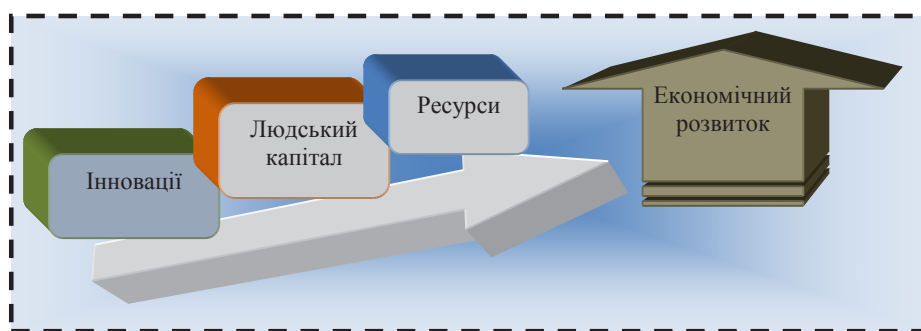

Рис. 1. Стратегічні орієнтири економічного розвитку промислового сегменту національної економіки

ному середовищі, але цього недостатньо для розуміння сутності якості стратегічного економічного розвитку. Параметричні аспекти необхідного рівня якості дозволяють розкрити економічну сутність якості стратегічних економічних процесів. Параметри рівню якості повинні відповідати суспільним потребам, при найбільш повному та раціональному використанні стратегічного потенціалу економічної системи у відповідних умовах розвитку.

Внутрішнє наповнення категорії якості стратегічного економічного розвитку промислового сектору національної економіки змінюється під впливом факторів, які притаманні внутрішньому та зовнішньому середовищу.

Не можливо сформувавши універсальні параметри якості господарської системи національного макроекономічного середовища та його промислового сегменту.

При існуючому ступеню диференціації у промисловій галузі, за рівнями та іншими аспектами стратегічного економічного розвитку, можливо лише сформувавши стратегічні вимоги до процесів розвитку і їх інституційного регулювання, які могли б свідчити про якість економічного розвитку промислового сектору національної економіки.

Ключовими характеристиками якості стратегічного економічного розвитку у промисловості є дотримання фінансово-соціальних, соціально-економічних та екологічних обмежень розвитку, що у підсумку обумовлюють стійкість економічного розвитку, а також прив'язку змісту економічного зростання і його інституційного регулювання до особливостей і потреб господарської системи національного макроекономічного середовища.

Висновки. Таким чином, якість економічного розвитку у промисловому сектору національної економіки спирається на системне дослідження факторів впливу: забезпечення розширеного у національному середовищі відтворення господарських систем у довгостроковому періоді; можливості інтеграційних процесів всіх видів та рівнів; розвиток інноваційно-інвестиційних траєкторій у національному макроекономічному середовищі; підходи до вирішення фінансово-економічної, соціально-економічних та екологічних проблем; зміна якості людського капіталу; скорочення використання не поновлювальних природних ресурсів; зміна якості управлінського капіталу; врахування умов і обмежень розвитку макроекономічного середовища національного та міжнародного рівня; безпеку орієнтовні орієнтири та ін.

Основними параметричними критеріями якості економічного розвитку у промисловому сектору національної економіки повинні бути стратегічні цільові орієнтири та ступень перетворення фінансово-економічної, соціально-економічної та екологічної системи; стратегічне переорієнтування пропорцій у галузі; забезпечення збереження та відтворення потенціалів господарської системи макроекономічного середовища країни.

В умовах європейського вектору розвитку національної економіки питання підвищення якості економічного розвитку у промисловому сектору особливо пріоритетні, тому що існуючі темпи і якість перетворення господарської системи індикаторів економічного зростання знаходяться на достатньо низькому рівні, що не забезпечує вирішення стратегічних завдань незалежної країни.

Список використаних джерел:

1. Самуельсон П. Экономика. Вводный курс : пер. с англ. М., 1964. 219 с.
2. Long-Term Economic Growth 1960–1965. Washington, 1969. P. 9; Slow Growth in Britain Causes Consequences / Ed. by W. Beckerman. Oxford, 1979. P. 3–5.
3. Kuznets S. Modern Economic Growth: Finding and Reflections. American Economic Review, 1973. № 6. 247 p.
4. Кемпбелл Р.М., Брю С.Л. Аналітична економія: принципи, проблеми і політика : пер. з англ. Львів: Просвіта, 1997. Ч. 1: Макроекономіка. 671 с.
5. Камзев В.Д. Развитой социализм: темпы и качество экономического роста. М., 1977. С. 28–29.
6. Анчишкин А.И. Наука, техника, экономика. М., 1986. С. 70–71, 136.
7. Микульский К.И. Экономический рост при социализме: Опыт и перспективы. М., 1983. 223 с.
8. Перес К. Технологический прогресс и возможности для развития в качестве динамической цели. Женева: ЮНКТАД, 1999. 50 с.
9. Шніцер М. Порівняння економічних систем. Пер. з англ. К.: Основи, 1997. 519 с.
10. Шумпетер Й.А. Капитализм, социализм и демократия. Пер. с англ.; Предисл. и общ. ред. В.С. Автономова. М.: Экономика, 1995. 540 с.
11. Грановский А.Д. Экономический рост в странах Южной Азии. М., 1988. 330 с.
12. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект): монографія. К.: Світ знань, 2002. 528 с.
13. Яременко В.В., Сліпущко О.М. Новий тлумачний словник української мови: в 4-х т. К.: Аконті, 2001. 911 с.
14. Безугла В.О. Парадигма економічного зростання в умовах відкритої економіки : Modern trends in scientific thought development: Materials Digest of the 2nd International Scientific and Practical Conference Economic Sciences. Odessa: InPress, 2011. P. 160–163.

15. Тодаро М.П. Экономическое развитие: Пер. с англ. М.: Экон. Фак. МГУ, ЮНИТИ, 1997. 667 с.
16. Todaro M.P., Smith S.C. Economic Development, 12th ed. Trans-Atlantic Publications, 2015. 860 p.
17. World Development Report. N. Y.: Oxford University Press, 1991. P. 4.
18. Економічний розвиток. URL: <http://www.ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/51-e/715-ekonomichnij-rozvitok.html>.
19. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. СПб.: Изд-во «Питер», 1999. 416 с.
20. Ансофф И. Стратегическое управление. М.: Экономика, 1989. 519 с.
21. Ансофф И. Стратегический менеджмент : классическое издание. Пер. с англ. О. Литун ; ред. А.Н. Петров. СПб.: Питер, 2009. 343 с.
22. Мізюк Б.М. Стратегічне управління : підручник. Вид. 2-ге. Львів: Вид-во «Магнолія плюс», 2006. 392 с.
23. Портер М. Стратегія конкуренції : пер. з англ. К.: Вид-во «Основи», 1998. 236 с.

Мельник Ю. Н.

Одесская национальная академия пищевых технологий

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КАЧЕСТВА ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В ПРОМЫШЛЕННОМ СЕКТОРЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Резюме

В статье исследованы теоретико-методологические основы качества экономического развития в промышленном секторе национальной экономики. Исследована сущность понятий «экономический рост», «экономическое развитие», «стратегическое экономическое развитие». Выделены основные признаки экономического роста. Определены основные компоненты концептуальной основы. Предложены стратегические ориентиры экономического развития промышленного сегмента национальной экономики. Доказано, что наличие свойств закономерности и целенаправленности является основным отличием экономического развития от любых изменений в национальной макроэкономической среде. Выделенные аспекты качества экономического развития. Определены факторы влияния на качество экономического развития в промышленном секторе национальной экономики.

Ключевые слова: экономическое развитие, национальная экономика, промышленность, макроэкономическая среда, национальная экономика, глобализация, государственное регулирование.

Melnyk Yu. M.

Odessa National Academy of Food Technologies

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF QUALITY OF ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE INDUSTRIAL SECTOR OF THE NATIONAL ECONOMY

Summary

The article deals with the theoretical and methodological principles of the quality of economic development in the industrial sector of the national economy. The essence of concepts of «economic growth», «economic development», «strategic economic development» is investigated. The main signs of economic growth are singled out. The basic components of the conceptual basis of development are determined. Strategic guidelines for the economic development of the industrial segment of the national economy are proposed. It is proved that the presence of the properties of regularity and purposefulness is the main difference of economic development from any changes in the national macroeconomic environment. Separate aspects of the quality of economic development. The factors influencing the quality of economic development in the industrial sector of the national economy are determined.

Key words: economical development, national economy, industry, macroeconomic environment, national economy, globalization, state regulation.